

Lezenswaardigheden

In TVZ nr. 12 (4-6-1985) stond een uitgebreid verslag over de consensus bijeenkomst in Utrecht op 1 februari '85, alwaar werd gediscussieerd over de Preventie van Decubitus.

Er waren die dag 1000 aanwezigen, waaronder ruim 600 verpleegkundigen.

Een groep van artsen, verpleegkundigen, ziekenverzoekers en fysiotherapeuten, is een jaar lang bezig geweest met het voorbereiden van een consensus (overeenstemming).

Op de bijeenkomst in Utrecht werd de tekst ter discussie gesteld, kritische kanttekeningen werden verwerkt en de uiteindelijke tekst werd bekend gemaakt.

Waarom zoveel tijd en aandacht voor een consensus?

Omdat het belangrijk werd geacht om tot een landelijk eensgezind oordeel te komen betreffende de preventie van decubitus. Bovendien is het zinvol om het grote aantal producten in te perken en een beperkt aantal middelen te selecteren waarmee decubitus kan worden voorkomen.

Er werd een vergelijk gemaakt, evenals een inventarisatie. Behoeftte bestond ook (in Utrecht en andere ziekenhuizen wordt daar al mee gewerkt) aan een score lijst waarmee de 'kansrijke' decubitus patiënt snel kan worden herkend.

Wederom werd op deze dag gesteld dat er meer verpleegkundig onderzoek gedaan moet worden om tot een zinvol decubitus preventiebeleid te komen.

De consensus tekst is verkrijgbaar bij het Centraal Begeleidings Orgaan voor de Intercollegiale Toetsing (CBO), Postbus 20064, 3502 LB Utrecht (030-960747).

De tekst staat (zonder literatuurlijst) ook vermeld in NTVG (Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde) MGZ (Tijdschrift voor Maatsch. Gezondheidszorg) en TVZ (Tijdschrift voor Ziekenverpleging).

Hans Goossens

Lezenswaardigheden 2

"Wonden mag men niet bevochtigen; een uitzondering op die regel is dat wonden in de buurt van gewrichten alleen met wijn mogen worden natgemaakt".

Een citaat uit het verzamelde werk van Hippocrates. Reeds eeuwen oud en in de moderne Griekse vertaling (1900) nog steeds in zwang!!

In deze rubriek Lezenswaardigheden willen we trachten U regelmatig uitspraken, spreekwoorden en verhandelingen over wonden en wondbehandelingen van welke bron ook dan te laten lezen.

Aanvullingen en bijdragen van U zijn daarbij van harte welkom.

"Droge wonden zijn gezond, natte wonden echter zéér ziekelijk".

"Heeft men wonden aan boven- en onderbenen dan is het beter te lopen dan te blijven zitten".

"Verse wonden zijn nooit ontstoken".

Dr. Robert Fuchs vertaalde ook werk van Hippocrates in 1900 en zegt daarover:

De wonden ontsteken pas als ze kunnen veretteren, nl. als de bloedsomloop de ronde maakt en door het lichaam verhit wordt tot het bloed zo vuil wordt dat het in de wond veretterd.

Als men deze wonden wil verzorgen legge men een doek gedrenkt in rode wijn niet op maar rondom de wond zodat de omgeving de wond kan stimuleren te gaan pussen. Zo ook volge uit het boek door Robert Fuchs vertaalt dat het vieze en zwart geworden bloed de hardste en droogste delen kan verwijderen.

Bij elke verse wond, behalve de wonden aan onderbuik, is het goed het bloed uit de wond te laten vloeien want dan is de ontsteking zowel in de wond als ook zijn omgeving een stuk minder.

Ook bij oudere wonden is bloedafvoer erg goed omdat als dit vaker gebeurt de wond bij de genezing uiteindelijk een kleiner litteken achterlaat.

Bij oudere wonden wordt voorgesteld om als er zich een beslag in gaat vormen of gevormd heeft er een zwamachtige paddestoel op te binden en deze daarna met bladeren bedekt (het moeten wel vijge-, olijve- of ahornbladeren zijn). Maar dit alles niet voordat men de wond erg droog heeft gemaakt.

Over wonden zegt Hippocrates ook nog dat warme seizoenen beter te verdragen zijn dan koude jaargetijden. Behalve wonden aan hoofd en buik.

Een andere wondgenezende therapie wordt voorgesteld als de wond reeds grotendeels gereinigd is maar nog steeds ontstoken: Men moet linzen koken in wijn, daarna fijnwrijven en in olijfolie doorroeren. Een linnen doek in dit vocht drenken en om de wond bevestigen. Hij beschrijft dat ditzelfde ook kan met gekookte bladeren v/d klimroos.

Ook oostindische kers, aluinmelisse aangemaakt met azijn (U leest 't goed) wordt aangewend.

Een tijdgenoot van Hippocrates, Galenos, beschrijft hoe men een zwarte wond kan helen. Eerst week maken en geeft daarvoor de volgende beschrijving:

We nemen onrijpe witte wijndruiven. Druk deze door een zeef in een beker van roodkoper. Zet deze overdag in de zon, 's nachts weghalen zodat het niet met dauw in aanraking komt.

Overdag onophoudelijk roeren opdat er zoveel mogelijk vocht uit het mengsel verdampt, totdat er een massa ontstaat zo dik als honing.

Men kookt wat terpetijnhars in zoete wijn met honing.

Neemt de hars uit de wijn met honing en doe dit op een zijden doek met het mengsel overgebleven uit de geroerde druiven en leg dit op de wond. Deze wordt nu snel week en men heeft bereikt wat men wilde bereiken. Hij spreekt overigens daarna niet van het verwijderen van die necrose. Ook brandwonden hadden in die tijd de aandacht van onze medische (verpleegkundige) voorvaders.

Een mengsel van steeneikwortels met oud geworden varkensvet samen een halve ui wortel smeren op de wond en deze weer omgeven met een linnendoek.

De volgende dag overgieten met gekookt(!) water en daarna herhalen.

We kunnen eindeloos doorgaan met recepten en "wondermiddelen" voor allerlei wonden.

Men had in die tijd grote aandacht voor wonden maar vooral de tijd heelde en meestal niet het middel.

In een volgende aflevering zullen we wat meer uit vorige eeuwen verhalen. We proberen dan een ander aspect naar voren te brengen.

Hans Goossens